

Recenzija knjige David Segen (1859. – 1927.)

**autora: Branka Hanžeka, Jasne Dravec Braun i Željke
Milin Šipuš**

Andrej Dujella

David Segen doktorirao je 1889. godine na Mudroslovnom fakultetu zagrebačkog sveučilišta s temom „O asteroidi“ pod mentorstvom Karela Zahradnika i tako postao prvi doktor znanosti iz matematike na Sveučilištu u Zagrebu. Također je postao prvi privatni docent iz deskriptivne geometrije sa sintetičnom geometrijom na istom sveučilištu. Objavio je nekoliko znanstvenih radova krajem 19. i početkom 20. stoljeća te tako sudjelovao u počecima razvoja matematike na zagrebačkom sveučilištu. Baveći se sintetičkom geometrijom, posebno pravčastim plohama trećeg i četvrtog stupnja, uveo je novo područje matematičkih istraživanja u Hrvatskoj. Godine 1894. postao je dopisni član Akademije.

Zasigurno njegov rad i djelovanje zaslužuje pozornost hrvatske znanstvene zajednice. O njemu je do sada pisano vrlo kratko u različitim spomenicama i općenitim pregledima hrvatske matematike, a izostalo je sustavno proučavanje i vrednovanje, što je ispravljeno upravo ovom knjigom te je tako dostojno obilježeno 90 godina od smrti Davida Segena. Prikupljanjem svih dostupnih dokumenata koji svjedoče o njegovu životnom putu i svih publikacija koje je objavio dobiven je dobar izvor građe potrebne za pisanje knjige.

U prilogama u ovoj knjizi obrađuju se različiti aspekti Segenovog znanstvenog i nastavnog rada.

U prvom poglavlju knjige dana je biografija Davida Segena. Donose se informacije iz njegovog obiteljskog i profesionalnog života, opisane su njegove aktivnosti u Židovskoj općini u Zagrebu, pedagoški rad u zagrebačkoj realci, te karijera sveučilišnog nastavnika na Mudroslovnom fakultetu.

U drugom poglavlju se detaljnije obrađuje znanstvena biografija Davida Segena. Detaljno su opisani tadašnji propisi o disertacijskom postupku, te posebno procedura koju je prošao David Segen kao prvi doktor znanosti iz matematike na zagrebačkom sveučilištu. Slijedi opis habilitacijskog postupka te procedura njegovog imenovanja privatnim docentom. Sveučilišna karijera Davida Segena uključuje predavanja na Šumarskoj akademiji, i Mudroslovnom fakultetu, što je sve detaljno opisano u knjizi, uključujući i kratke biografije Segenovih studenata. Ovo poglavlje završava s razmatranjem izbora Davida Segena za dopisnog člana Akademije. Tu se opisuje i neugodna epizoda vezana uz primjedb u Vladimira Varićaka na Segenov rad „Prilog novijoj geometriji“ za koji je Varićak ustvrdio da je podudara s jednom raspravom W. Fiedlera. Segenov rad je povučen iz Akademijinog „Rada“, što je bio i razlog da je odbijena njegova molba za unapređenje u redovitog profesora.

Treće poglavlje obrađuje pedagoški rad Davida Segena na osječkoj i zagrebačkoj realci. Navedeni su svi predmeti koje je predavao u pojedinim školskim godinama.

U četvrtom poglavlju opisuje je Segenova djelatnost kao člana ispitnog povjerenstva za kandidate gimnazijskog i realačkog učiteljstva.

Konačno, peto poglavlje donosi pregled Segenovih znanstvenih radova, udžbenika, te stručnih radova. Posebno su zanimljivi izvadci i primjeri zadataka iz njegovih udžbenika. Napomenimo da su dvije Segenove zbirke zadataka nedavno doživjele nova izdanja, te tako i nakon više od jednog stoljeća ostaju vrijedan radni materijal za rad u srednjoj školi, ali i dokument vremena u kojem su nastale.

Smatram da knjiga predstavlja vrlo vrijedan doprinos upoznavanju jednog nedovoljno poznatog dijela hrvatske matematičke povijesti. Po prvi puta je sustavno obrađen znanstveni i nastavni rad Davida Segena, prvog doktora matematike na zagrebačkom sveučilištu i dopisnog člana Akademije, uključujući i kontroverze vezane uz zadnji dio njegove akademske karijere. Dodatna vrijednost knjige je i detaljan opis procedura izbora i napredovanja u školama, sveučilištima i Akademiji krajem 19. i početkom 20. stoljeća, kroz koje je prolazio David Segen tijekom svoje karijere.

Andrej Dujella
Prirodoslovno-matematički fakultet
Matematički odsjek
Bijenička cesta 30, Zagreb
duje@math.hr

